

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU3

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslag för 2022 inom utgiftsområde 25 på ca 156,5 miljarder kronor i enlighet med utskottets förslag. Riksdagen har fastställt ramen för utgiftsområdet till 4 176 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen. Utskottets förslag överensstämmer med det förslag som ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har lagt fram under utskottets beredning av ärendet. Det innebär ändringar i förhållande till budgetpropositionen för ett av anslagen. I övrigt ställer sig utskottet bakom budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker delvis budgetpropositionen och motionsyrkanden. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:1 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

14 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 25	6
Statens budget inom utgiftsområde 25	13
Särskilda yttranden	23
1. Statens budget inom utgiftsområde 25 (S, MP)	23
2. Statens budget inom utgiftsområde 25 (C)	23
3. Statens budget inom utgiftsområde 25 (V)	24
4. Statens budget inom utgiftsområde 25 (L)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	29
Propositionen	29
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	29
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	31
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	32
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 25

a) Anslagen för 2022

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2021/22:1 utgiftsområde 25 punkt 1 och motionerna

2021/22:3891 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD),

2021/22:4114 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1–5 och

2021/22:4201 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:3268 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2021/22:4010 av Mats Persson m.fl. (L) och

2021/22:4132 av Martin Ådahl m.fl. (C).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 25 punkt 2.

Stockholm den 9 december 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S)*, Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S)*, Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S)*, Martin Ådahl (C)*, Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S)*, Björn Wiechel (S)*, Mats Persson (L)*, Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP)*, Magdalena Schröder (M), Robert Halef (KD) och Ilona Szatmari Waldau (V)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 i de delar som gäller utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2022 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som M, SD, C, V, KD och L föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet justerat sina respektive motionsyrkanden till ett gemensamt förslag.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit finansutskottets förslag och bestämt utgiftsramen för 2022 för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner till 156 498 194 000 kronor (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Det är 4 176 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har fattat beslut om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 25 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp de tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 25. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 25.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 25

Propositionen

Riksdagen har beslutat att målet för utgiftsområdet är att skapa goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner och regioner som bidrar till en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:FiU3, rskr. 2008/09:150).

Regeringens redovisning utgår från följande bedömningsgrunder:

- årets resultat
- intäktsutveckling
- kostnadsutveckling
- skuldsättning
- skillnader i resultat, kostnadsutveckling och skuldsättning mellan kommuner respektive mellan regioner
- utvecklingen av statens styrning av kommuner och regioner.

Utvecklingen av årets resultat är enligt regeringen en viktig indikator för att bedöma de ekonomiska förutsättningarna i kommunsektorn. Ett starkt resultat bedöms generellt sett innebära bättre förutsättningar för kommunsektorn att tillhandahålla välfärd av hög kvalitet och en hållbar välfärd på sikt.

Regeringen konstaterar att kommunsektorn 2020 redovisade ett sammantaget positivt resultat om 54 miljarder kronor, vilket var en förbättring jämfört med 2019. Kommunernas resultat var 35,2 miljarder kronor och regionernas 19,2 miljarder kronor.

Kommunsektorns resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick 2020 till 5,7 procent, vilket var högre än genomsnittet 2010–2019, som uppgick till 2,5 procent.

Samtliga regioner och 96 procent av kommunerna redovisade positiva balanskravsresultat, vilket var en större andel än 2019 för både kommunerna och regionerna.

Kommunsektorns totala intäkter ökade med 5,4 procent och uppgick till nästan 1 236 miljarder kronor, där den övervägande delen, 61 procent, utgjordes av skatteintäkter. Till skillnad från de senaste årens jämförelsevis kraftiga förstärkningar av kommunsektorns samlade skatteintäkter, som följt av den starka konjunkturen, ökade skatteintäkterna 2020 bara svagt med 7 miljarder kronor, vilket motsvarade en ökning på 0,9 procent. I genomsnitt ökade skatteintäkterna med 24 miljarder kronor per år under perioden 2010–2019.

De generella statsbidragen ökade med nästan 41 miljarder kronor 2020 och utgjorde 16,5 procent av kommunsektorns intäkter. De riktade statsbidragen, inklusive kostnadsersättningarna, inom andra utgiftsområden ökade med

37 procent och utgjorde nästan 8 procent av kommunsektorns totala intäkter 2020. En stor del av ökningen utgjordes av riktade statsbidrag och ersättningar för merkostnader till följd av spridningen av covid-19.

Kommunsektorns totala kostnader uppgick 2020 till 1 181 miljarder kronor, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2019. Ökningen var därmed lägre än genomsnittet för 2010–2019, som uppgick till 4,2 procent. Den lägre kostnadsökningstakten berodde främst på spridningen av covid-19. Kostnadsökningstakten var lägre i kommunerna än i regionerna

Efter flera år med ökande investeringsnivåer minskade investeringstakten 2020. Kommunsektorn investerade för drygt 101 miljarder kronor 2020, varav kommunerna stod för nästan 77 miljarder kronor. Sektorns investeringar minskade med 6,1 procent jämfört med 2019, vilket kan jämföras med genomsnittet för 2010–2019, då investeringstakten i genomsnitt ökade med 8,3 procent. Knappt 96 procent av investeringarna finansierades med egna medel 2020, vilket var en betydligt större andel än genomsnittet för 2010–2019, som uppgick till 66 procent. Självfinansieringsgraden var högre 2020 för både kommunerna och regionerna jämfört med tidigare år.

Även låneskulden minskade efter flera år av ökad skuldsättning. Låneskulden minskade med totalt 20 procent (74 miljarder kronor) jämfört med 2019. Den genomsnittliga ökningstakten 2010–2019 var 12 procent. Kommunernas låneskuld 2020 minskade mer än regionernas (med knappt 50 miljarder kronor för kommunerna och med 24 miljarder kronor för regionerna).

Trots ett förbättrat resultat konstaterar regeringen att det finns stora skillnader mellan olika kommuner och mellan olika kommungrupper i fråga om bl.a. resultat, kostnadsutveckling och skuldsättning. I regionerna ökade skillnaderna i fråga om resultat och kostnadsutveckling.

Regeringens bedömning av måluppfyllelse

Regeringen anför att den kommunala självstyrelsen och den kommunala beskattningsrätten är grundlagsreglerade och utgör viktiga delar av den svenska decentraliserade samhällsmodellen. Kommuner och regioner har frihet att själva, inom ramen för befintlig lagstiftning, utforma sin verksamhet, och de ansvarar för de olika verksamheternas resultat, kvalitet och innehåll. Den kommunala beskattningsrätten ger kommuner och regioner ett långtgående ansvar för verksamheternas finansiering, och cirka två tredjedelar av den kommunala verksamheten finansieras av skatteintäkter. Vid sidan av skatteintäkterna är statens bidrag den viktigaste intäktskällan. De generella statsbidragen utgör omkring en tiondel av intäkterna. På grund av detta går det enligt regeringen inte att dra långtgående eller säkra slutsatser av förhållandet mellan storleken på det generella statsbidraget och kommunsektorns resultat. Det är mot bakgrund av dessa förutsättningar som regeringen bedömer måluppfyllelsen.

Regeringen konstaterar att resultatets andel av skatter och generella statsbidrag var betydligt större i kommunerna och regionerna 2020 än under de föregående åren. Stora fall i de kommunala skatteintäkterna prognostiserades i samband med spridningen av covid-19. De stora statliga tillskotten i form av statsbidrag, samt ersättningar för merkostnader och intäktsbortfall, bidrog till det höga resultatet, tillsammans med en starkare utveckling av skatteintäkterna än vad som inledningsvis prognostiserades.

Även en svagare kostnadsutveckling bidrog till resultatet för kommunerna. Kostnadsutvecklingen var dock måttlig i kommunerna 2020, trots de ökade demografiska behoven och osäkerheten kring hur kostnaderna skulle påverkas av pandemin. Ökningstakten i regionerna var däremot något högre än den föregående tioårsperioden. Samtidigt utvecklades skatteunderlaget svagt under 2020 jämfört med de närmast föregående åren.

Soliditeten och den långsiktiga finansiella ställningen förbättrades i majoriteten av kommunerna och regionerna till följd av starka resultat, minskad skuldsättning och minskad pensionsskuld som avser tiden före 1998. Fortsatta investeringar när det gäller t.ex. skolor, äldreboenden och sjukhus gjordes 2020, men investeringstakten var lägre än genomsnittet under den föregående tioårsperioden. Behovet av investeringar bedöms fortfarande vara stort. En större andel av investeringarna finansierades med egna medel 2020 än under den föregående tioårsperioden. Skuldsättningen minskade i både kommuner och regioner.

Privilliga avsättningar till resultatutjämningsreserver, som kan nyttjas för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, har gjorts av både kommuner och regioner. Det sammanlagda avsatta beloppet i resultatutjämningsreserverna ökade 2020, och det var åtta fler kommuner och tre fler regioner som hade medel avsatta i dessa jämfört med 2019. Det starka resultatet, förbättringarna när det gäller soliditeten och de ökade avsättningarna till reserver bedöms ha stärkt de ekonomiska förutsättningarna i sektorn.

Regeringen anser att förutsättningarna för att möta det utökade behovet av välfärd, och för att säkerställa att kommuner och regioner har tillräckliga medel för att upprätthålla sin verksamhet, trots de osäkerheter som spridningen av covid-19 medfört, har förbättrats genom de förstärkningar som gjorts av statsbidragen.

Trots det höga resultatet kvarstår skillnader mellan kommuner och mellan regioner. Skillnaderna mellan kommunerna i de olika kommungrupperna i fråga om resultat och skuldsättning ökade 2020 jämfört med genomsnittet den föregående tioårsperioden. Att det finns skillnader i resultatnivåer mellan kommuner kan enligt regeringen vara en indikation på att de ekonomiska förutsättningarna inte är likvärdiga. Skillnader i resultat kan också bero på att kommunerna har olika målsättningar för resultatnivån, t.ex. beroende på att investeringsbehoven ser olika ut för olika kommuner. Även skillnaderna mellan kommungrupperna när det gäller kostnadsutvecklingen ökade under 2020. Samtliga kommungrupper hade dock en lägre kostnadsutveckling än

tidigare år. Skillnaderna mellan regionerna ökade när det gäller resultat och kostnadsutveckling. De större skillnaderna bedöms bero på att pandemins effekter har varierat över landet, vilket påverkat såväl kostnadsutvecklingen som de ekonomiska resultaten. Skillnaderna i skuldsättning mellan regionerna var i nivå med genomsnittet för 2010–2019, men den genomsnittliga upplåningen har ökat.

Utmaningarna har också sett olika ut i kommuner och regioner när det gäller behovet av t.ex. anpassningar till en ökande respektive minskande befolkning och förändringar i befolkningens sammansättning. Regeringen anser att de ändringar i kostnadsutjämningen som trädde i kraft den 1 januari 2020 har stärkt likvärdigheten i de ekonomiska förutsättningarna mellan kommuner respektive mellan regioner.

Nästan alla kommuner och samtliga regioner redovisade ett positivt balanskravsresultat 2020, vilket var en förbättring jämfört med 2019. Det finns dock kommuner och regioner med svagare ekonomiska resultat, trots det starka resultatet för sektorn som helhet. Detta innebär enligt regeringen en ökad risk för att de inte kommer att uppfylla balanskravet eller kravet på god ekonomisk hushållning.

Regeringen ser positivt på den ökade användningen av jämförelser mellan kommuner och mellan regioner, och på den utveckling som har skett under 2020 med nya indikatorer för effektivitet och produktivitet i sektorn. Regeringen anser att detta har förbättrat möjligheterna för kommuner och regioner att bedöma effektiviteten och kvaliteten i verksamheterna, vilket är av betydelse för ett framgångsrikt utvecklings- och förbättringsarbete

Den statliga styrningen inom olika kommunala verksamhetsområden syftar till att uppnå nationella målsättningar, bl.a. att öka likvärdigheten i landet. Samtidigt måste kommuner och regioner hantera styrningen samlat vid t.ex. resursfördelning och planering. Den statliga styrningen behöver därför enligt regeringen utformas utifrån ett helhetsperspektiv. Detta perspektiv bör bl.a. beaktas vid valet av på vilken detaljnivå som en viss reglering ska ske, samt vid valet av lagreglering, generella statsbidrag eller riktade statsbidrag, liksom vid regleringens utformning, i syfte att underlätta för kommuner och regioner att planera och bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Såväl den ekonomiska styrningen som övrig styrning behöver vara ändamålsenligt utformad och motsvara de behov som både staten och kommunsektorn har. Hur den statliga styrningen utformas är enligt regeringen avgörande för kommunsektorns möjligheter att bedriva en effektiv verksamhet. Spridningen av covid-19 har inneburit att styrningen av kommuner och regioner tillfälligt har behövt förändras och att staten har styrt kommunsektorn mer än under tidigare år. Samtidigt har den del av statens styrning av sektorn som inte påverkats av spridningen av covid-19 fortsatt att utvecklas i samma takt som tidigare år. Statens styrning av sektorn ökade därmed totalt sett. Regeringen anser alltså att det finns möjligheter till en förbättrad statlig styrning av kommunsektorn.

Även om kommunsektorn har ett eget ansvar för sin verksamhet och sin ekonomi är samspelet mellan staten och kommunsektorn viktigt för att skapa goda förutsättningar för välfärden. Regeringen framhåller att det är staten som har det yttersta ansvaret för samhällsekonomin, den ekonomiska politiken och för att samtliga kommuner och regioner har förutsättningar att utföra det samlade uppdraget. Regeringen har med anledning av spridningen av covid-19 föreslagit och beslutat om flera tillfälliga insatser för att stödja kommunsektorn under 2020 och 2021. De tillfälliga insatserna bidrog sammantaget till ett högt ekonomiskt resultat för kommuner och regioner 2020. Detta innebar möjligheter för många kommuner och regioner att vidta åtgärder som stärker de ekonomiska förutsättningarna och den finansiella ställningen på längre sikt. Mot denna bakgrund anser regeringen sammanfattningsvis att de statliga insatserna har bidragit till goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar i kommuner och regioner.

Redovisade tillkännagivanden

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska låta utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk för att säkerställa valfrihet, mångfald och kvalitet när välfärdstjänster utförs. Regelverket ska omfatta tillståndsplikt med ägar- och ledningsprövning, kravställande och uppföljning av kvalitet samt skarpare sanktioner vid misskötsel. Utgångspunkten för det nya regelverket är att det ska ställas likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer. Av tillkännagivandet följer också att regeringen ska utreda lämpliga sätt för spridning av verksamhetsrelaterad information ur ett brukarperspektiv (bet. 2014/15:FiU32, rskr. 2014/15:243 och rskr. 2014/15:244).

I propositionen Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (prop. 2017/18:158) föreslog regeringen en utökad tillståndsplikt och ägar- och ledningsprövning inom välfärden. Regeringen lämnade i propositionen även förslag för att förenkla för såväl upphandlande myndigheter som leverantörer och för att främja den idéburna sektorns deltagande i upphandlingar. Förslagen syftade till att möjliggöra för en mångfald av leverantörer att delta i offentliga upphandlingar. Regeringen bedömde i propositionen att tillkännagivandet var tillgodosett i den del som det avsåg att utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk. Därmed kvarstod den del av tillkännagivandet som avsåg spridning av verksamhetsrelaterad information.

Riksdagen ansåg att de utökade tillståndskraven var viktiga, men fann samtidigt att regeringens skäl för att undanta kommunal verksamhet från tillståndskrav och ledningsprövning inte var tillräckliga och att de saknade grund, och därför kunde tillkännagivandet inte anses vara tillgodosett. I ett nytt tillkännagivande till regeringen framhöll utskottet att regeringen skyndsamt skulle återkomma med kompletterande lagstiftning, så att likvärdiga krav kan ställas på privata och offentliga aktörer, dvs. att en generell tillståndsplikt och ledningsprövning ska införas för alla utförare i välfärden, oavsett driftsform

(bet. 2017/18:FiU43 punkt 2, rskr. 2017/18:356). Riksdagen tillkännagav samtidigt för regeringen att den skulle värna mångfalden genom att återkomma med förslag som säkerställer att tillståndskrav samt ägar- och ledningsprövning inte medför otillbörliga hinder för etablering och möjligheterna att verka på välfärdsområdet, i synnerhet när det gäller små aktörers, t.ex. kooperativs, möjligheter (bet. 2017/18:FiU43 punkt 4, rskr. 2017/18:356).

Regeringen anför att den, som den tidigare redovisat, infört en utökad tillståndsplikt för den som bedriver yrkesmässig verksamhet inom välfärden (prop. 2017/18:158). Regeringen ansåg i samband med att den lämnade det förslaget att det därutöver inte var möjligt att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande, dvs. att införa tillståndsplikt och ledningsprövning för kommuner och regioner, med motiveringen att kommuner och privata aktörer har olika roller och ansvar. Vidare angavs att det finns sådana principiella skillnader mellan kommuner och enskild verksamhet att det inte finns skäl att införa något som motsvarar en ägar- och ledningsprövning för kommunal verksamhet (prop. 2017/18:158 s. 51). Regeringen anför att den bedömningen kvarstår och att man anser att tillkännagivandena är tillgodosedda i dessa delar (bet. 2014/15:FiU32, rskr. 2014/15:243 och rskr. 2014/15:244 samt bet. 2017/18:FiU43 punkt 2, rskr. 2017/18:356).

När det gäller riksdagens tillkännagivande om att regeringen ska utreda lämpliga sätt för spridning av verksamhetsrelaterad information har enligt regeringen följande åtgärder vidtagits. Statens skolverk (Skolverket) har haft regeringens uppdrag att utveckla ett nytt informationssystem som möjliggör jämförelser mellan skolor (U2014/2660), i enlighet med vad som anges i propositionen Villkor för fristående skolor m.m. (prop. 2013/14:112), och Skolverket tillhandahåller nu webbplatsen Utbildningsguiden, med information och vägledning inför val av skola och utbildning, från förskola till utbildning för vuxna.

Regeringen anför vidare att den har gett Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) i uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över hem för vård eller boende (HVB), stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem (S2021/02373). Genom dessa åtgärder bedömer regeringen att den del av tillkännagivandet som avser spridning av verksamhetsrelaterad information är tillgodosedd (bet. 2014/15:FiU32, rskr. 2014/15:243 och rskr. 2014/15:244).

Regeringen anför vidare att den sedan 2015 har tagit initiativ till ett antal åtgärder för att säkerställa kvalitet, valfrihet och mångfald inom välfärdsverksamheterna. Förutom de utökade tillståndskraven som redan nämnts, anför regeringen att ett antal åtgärder har vidtagits som har redovisats i årliga redogörelser för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2015/16:75, skr. 2016/17:75, skr. 2017/18:75, skr. 2018/19:75 och skr. 2019/20:75). Som exempel nämns arbetet inom ramen för Välfärdsutredningen (dir. 2015:108) och Tillitsdelegationen samt ett regeringsuppdrag till Ivo att analysera om myndighetens sanktionsmöjligheter

är tillräckliga, som redovisades i oktober 2016. Därutöver har regeringen nyligen beslutat om lagrådsremissen Ett förenklat upphandlingsregelverk. Regeringen anser därmed att tillkännagivandena om likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer (bet. 2014/15:FiU32, rskr. 2014/15:243 och rskr. 2014/15:244 samt bet. 2017/18:FiU43 punkt 2, rskr. 2017/18:356) är slutbehandlade. Arbetet fortsätter dock med att säkerställa kvalitet och mångfald på andra sätt, och med att alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform ska ha likvärdiga villkor. Regeringen har gett Ivo i uppdrag att analysera det nuvarande regelverket för tillståndsprövning inom vård och omsorg samt möjligheten att förenkla ägar- och ledningsprövningar. Ivo lämnade i april 2021 rapporten Analys av regelverket för tillståndsprövning – Slutrapport, som för närvarande bereds i Regeringskansliet. Tillkännagivandet om att värna mångfalden och att underlätta för små aktörer är således ännu inte slutbehandlat (bet. 2017/18:FiU43 punkt 4, rskr. 2017/18:356).

Kompletterande information

I september 2021 överlämnade regeringen propositionen Ett förenklat upphandlingsregelverk till riksdagen med förslag om att göra regelverket för offentliga upphandlingar under EU:s tröskelvärden enklare och mer flexibelt (prop. 2021/22:5). Propositionen behandlades i finansutskottets betänkande 2021/22:FiU14 där utskottet ställde sig bakom regeringens lagförslag. Utskottet föreslog också ett tillkännagivande till regeringen om att utvärdera lagstiftningen om offentlig upphandling och se över möjligheterna att öka förutsättningarna för små företag och ideella aktörer att delta i upphandlingar och vinna upphandlingskontrakt. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag den 17 november 2021.

Utskottets bedömning

Utskottet noterar att regeringen lämnar sin bedömning av måluppfyllelsen för utgiftsområdet, vilket utskottet välkomnar. Utskottet konstaterar att regeringen sammanfattningsvis anser att de statliga insatserna har bidragit till goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar i kommuner och regioner. Vidare noterar utskottet att Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har utarbetat indikatorer för att mäta produktivitet och effektivitet i kommuner och regioner. Mot den bakgrunden hade utskottet gärna sett regeringens bedömning av om de statliga insatserna bidrar till en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet, i enlighet med målet för utgiftsområdet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör tillsätta en utredning som ser över det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15, rskr. 2020/21:129). Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma när det gäller hanteringen av tillkännagivandet, vilket utskottet ser fram emot. Med anledning av tillkännagivandet har utskottet tidigare framhållit att det kan

vara lämpligt att se över de resultatindikatorer och bedömningsgrunder som används för att bedöma utgiftsområdets måluppfyllelse och för att därmed säkerställa att de indikatorer som används är de mest relevanta för detta syfte. Utskottet anser att detta fortfarande är aktuellt.

När det gäller regeringens återrapportering av övriga tillkännagivanden gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen.

Statens budget inom utgiftsområde 25

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt utskottets förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen föreslår i budgetpropositionen. Jämför särskilt yttrande 1 (S, MP), 2 (C), 3 (V) och 4 (L).

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar fem anslag: 1:1 Kommunalekonomisk utjämning, 1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader, 1:3 Bidrag till kommunal-ekonomiska organisationer, 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner och 1:5 Stöd till befolkningsmässigt mindre kommuner.

Utgifterna inom utgiftsområdet föreslås sammantaget minskas med 1,2 miljarder kronor 2022 jämfört med 2021. Detta förklaras främst av förslag om förändrade generella statsbidrag till kommunsektorn. Därutöver föreslås ett antal ekonomiska regleringar till följd av förändrade uppgifter och förutsättningar som netto ökar anslagsnivån. Nedan redovisas respektive anslag och förslag till förändringar.

Politikens inriktning

Enligt regeringen råder en fortsatt förhöjd osäkerhet när det gäller den ekonomiska utvecklingen de närmaste åren, och prognosen för kommunsektorns finanser präglas av pandemins fortsatta påverkan på den kommunala verksamheten.

Regeringen framhåller att kommuner och regioner behöver goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar samt stabila planeringsförutsättningar för att välfärden i hela landet ska tryggas och fortsätta att utvecklas. Samtidigt som hanteringen av pandemin och dess konsekvenser fortsätter, ökar behoven av vård, skola och omsorg till följd av den demografiska utvecklingen. Den demografiska utvecklingen har under flera år omnämnts som en försvårande faktor för planeringen och de ekonomiska förutsättningarna i kommunsektorn. Det demografiskt betingade behovet av välfärd har lett till ökade utgifter för kommunsektorn de senaste åren. Även om ökningstakten har avtagit något, förväntas ökningen fortsätta under de närmaste åren. Det demografiska

trycket, kompetensförsörjningsproblem och hög arbetslöshet ställer enligt regeringen stora krav på sektorn, och utvecklingen kommer att kräva en omställning mellan verksamheter och av arbetssätt i kommunsektorn. Regeringen anser dock att staten behöver fortsätta att vidta åtgärder för att stödja kommunerna och regionerna, bl.a. genom att bidra till stabila och långsiktiga planeringsförutsättningar. Mot den bakgrunden anser regeringen att det behövs förstärkningar av det generella statsbidraget.

Vidare framhåller regeringen att statens styrning ska präglas av tillit till kommunerna och regionerna och att den behöver skapa utrymme för regional och lokal anpassning samt effektivisering. Enligt regeringen är det ett gemensamt ansvar för staten, kommunerna och regionerna att skapa goda förutsättningar för att nå målsättningen om en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet i hela landet.

Det generella statsbidraget ska vara utgångspunkten i den ekonomiska styrningen av kommunsektorn. Generella statsbidrag möjliggör enligt regeringen en anpassning efter lokala och regionala behov, vilket bedöms som särskilt viktigt då utmaningarna är stora, samtidigt som de skiljer sig åt mellan kommuner och mellan regioner.

Regeringen anser samtidigt att det finns ett fortsatt behov av att staten ersätter kommunerna och regionerna för kostnader inom vissa områden och i viss utsträckning riktar statsbidrag till specifika områden med stora utvecklingsbehov. För att säkerställa att riktade statsbidrag används där de ger bäst effekt, och att den administrativa börda som följer av dessa bidrag inte är onödigt betungande, avser regeringen att fortsätta arbetet med att utveckla en mer strategisk styrning med riktade statsbidrag.

Regeringen konstaterar vidare i budgetpropositionen att det finns kommuner och regioner som har en svag ekonomi, även om resultaten för kommunsektorn som helhet har legat på en hög nivå under senare år, och var särskilt höga 2020. Regeringen anser att det är av stor vikt att det kommunalekonomiska utjämningsystemet i tillräcklig grad fångar upp de strukturella faktorer som påverkar kommunernas och regionernas ekonomiska förutsättningar och därmed förutsättningarna för en likvärdig kommunal verksamhet i hela landet. Systemet behöver i sin helhet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen. Riksdagen har tillkännaggett för regeringen att en utredning bör tillsättas som ser över det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15, rskr. 2020/21:129). Regeringen avser att återkomma i fråga om hanteringen av tillkännagivandet.

1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 147,1 miljarder kronor till anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning 2022. Anslagets ändamål är att skapa goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner och regioner som bidrar till en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet. Anslaget

får användas för statsbidrag till kommuner och regioner enligt lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning. Anslaget används även som ett instrument för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn.

I syfte att minska behovet av att höja kommunalskatterna och skära ned i verksamheter, och samtidigt ge kommuner och regioner bättre förutsättningar att utveckla välfärdens verksamheter, bedömer regeringen att det generella statsbidraget behöver en permanent förstärkning. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ökas med 3 miljarder kronor 2022. Samtidigt förslås att anslaget minskas med 5 miljarder kronor 2022 jämfört med 2021 som en följd av att de tillfälliga generella tillskotten i budgetpropositionen för 2021 minskas under 2022. Därutöver reglerar staten nivån på det generella statsbidraget till kommuner och regioner när uppgifter och ambitionsnivåer förändras. I budgetproposition förslås att sektorn kompenseras enligt den kommunala finansieringsprincipen med sammanlagt 669 miljoner kronor 2022. Utöver detta tillkommer övriga ekonomiska regleringar och förändringar av tidigare beslutade och tidigare aviserade regleringar som sammantaget minskar anslaget med ca 133 miljoner kronor.

1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ca 4,7 miljarder kronor till anslaget 1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner enligt lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Statens utgifter för utjämnningen av kostnader för verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-kostnader) motsvaras av utjämningsavgiften som kommunsektorn betalar och som redovisas mot inkomsttitel 7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader. De båda beloppen bör överensstämma, och prognosen för anslaget bör utgå från de senaste tillgängliga uppgifterna om beräknad utgiftsnivå i utjämnings-systemet.

Förslaget innebär en höjning av anslaget med ca 34,9 miljoner kronor jämfört med anvisade medel för 2021. En höjning av anslaget bedöms nödvändig för att utjämningsystemet för LSS-kostnader ska kunna upprätthållas.

1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 7,15 miljoner kronor till anslaget 1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer. Anslaget får användas för statsbidrag till två organisationer inom det kommunalekonomiska området: Rådet för kommunal redovisning (RKR) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Anslaget får vidare användas till insatser för att utveckla statens styrning av kommuner och regioner.

Staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har som medlemmar i RKR genom avtal förbundit sig att årligen stödja föreningens verksamhet

ekonomiskt med vardera 1,4 miljoner kronor. RKR har ansökt om ett statligt bidrag för 2022 års verksamhet på 1,4 miljoner kronor.

Staten och SKR har även i avtal förbundit sig att stödja RKA:s verksamhet ekonomiskt med högst 4,55 miljoner kronor vardera. Från och med 2020 stöder staten enligt ett tilläggsavtal föreningen med ytterligare 1,2 miljoner kronor årligen för föreningens arbete med att vidareutveckla möjligheterna till jämförelser och analyser av effektivitet och ett utökat stöd till kommuner och regioner för att arbeta med detta. RKA har ansökt om ett statligt bidrag på 5,75 miljoner kronor för 2022 års verksamhet.

1:4 Tillfälligt stöd för enskilda kommuner och regioner

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 250 miljoner kronor till anslaget 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner. Anslaget får användas för utgifter för tillfälligt stöd till kommuner och regioner, som syftar till att dessa ska nå en ekonomi i balans och på sikt en god ekonomisk hushållning.

Syftet med anslaget är att ekonomiskt stödja kommuner och regioner som planerar att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning. För att enskilda kommuner och regioner ska få ansöka om det tillfälliga stödet krävs enligt förordningen (2021:820) om tillfälligt statsbidrag för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans att de under 2020 hade en negativ soliditet, dvs. att skulderna var större än tillgångarna. Regeringen har beslutat att inrätta en delegation inom Kammarkollegiet för att hantera stödet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bedömer att det kan finnas behov av att kunna fatta beslut om tillfälligt ekonomiskt stöd till kommuner och regioner som omfattar en längre tid än innevarande budgetår. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 500 miljoner kronor 2023 och 2024.

1:5 Stöd till befolkningsmässigt mindre kommuner

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 300 miljoner kronor till anslaget 1:5 Stöd till befolkningsmässigt mindre kommuner. Anslaget får användas för utgifter för stöd till kommuner med särskilda utmaningar.

Syftet med anslaget är att motverka att de skillnader som finns mellan olika kommuner och kommungrupper, t.ex. fråga om resultat och finansiell ställning, påverkar tillgången till god välfärd i hela landet. Stödet fördelas till de 70 kommuner som får störst bidrag per invånare från det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet eller har färre än 9 000 invånare, totalt 88 kommuner. De 88 kommuner som får medel 2022 beräknas också få medel 2023 och 2024. Därutöver kan antalet kommuner utökas om några ytterligare kommuner uppfyller någon av de kriterier som används. Om antalet utökas minskas det belopp som utbetalas per kommun.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2021/22:4114 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1–5 föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 5 649 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Höjningen av anslaget förklaras av att motionärerna vill att anslaget ökas med 10 miljoner kronor för att möjliggöra att utökade program i barnavårdscentralers verksamhet utsträcks till att gälla nationellt i landets samtliga särskilt utsatta områden samt att anslaget ska ökas med 20 miljoner kronor för att möjliggöra en komplettering av dagens språkscreening med ett särskilt uppdrag att bedöma barnets språkliga förmåga i svenska.

Moderaterna föreslår en sänkt skatt för pensionärer, en utvidgning av reglerna för personaloptioner och avvisar regeringens förslag om en skattelättnad för cykelförmån och kompenserar därför kommunsektorn med 5 619 miljoner kronor för minskade skatteintäkter.

Motionärerna förespråkar långsiktigt höjda generella stöd till kommunsektorn så att de klarar den demografiska utmaningen utan att höja skatterna.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2021/22:3891 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 3 miljarder kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Motionärerna anför att de ekonomiska effekterna av covid-19 behöver ses i ett större sammanhang och inte enbart med utgångspunkt från de direkta kostnaderna, och de vill därför att det kommunala utjämningsystemet tillförs en långsiktig förstärkning om 3 miljarder kronor per år. Det skapar enligt motionärerna avsevärt bättre förutsättningar att upprätthålla en krisberedskap inför framtiden.

Centerpartiet

I kommittémotion 2021/22:4132 av Martin Ådahl m.fl. (C) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 378,5 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Förändringen av anslaget förklaras delvis av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om stärkta skolbibliotek, prövning av gymnasial utbildning, allsidig social sammansättning samt till att omfördela likvärdighetsbidrag. Andra skäl till förändringen av anslaget är att motionärerna vill att kommunerna ska kompenseras för förändrade skatteintäkter till följd av motionärernas förslag om att ta bort undantagen från krav på bosättningstid inom garantipensionen och sjuk- och aktivitetsersättningen, förstärka nystartsjobben, delvis sänka de tillfälligt förstärkta ersättningsnivåerna inom arbetslöshetsförsäkringen samt att sänka arbetsgivaravgiften för unga.

Motionärerna anför att det är av största vikt att den kommunala sektorn ges goda och långsiktiga förutsättningar att finansiera sin verksamhet, och att anpassa den efter lokalt skiftande behov.

Vänsterpartiet

I partimotion 2021/22:3268 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 21 771 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Anslaget ökas med 10 miljarder kronor som en generell satsning för att kommuner och regioner ska kunna möta de kostnader som följer av den demografiska utvecklingen utan nedskärningar eller skattehöjningar. Motionärerna föreslår också att det ska införas ett flertal särskilda stöd. För att viktiga samhällsfastigheter ska kunna byggas föreslår motionärerna att det ska införas ett investeringsstöd på 10 miljarder kronor. Ett särskilt stöd föreslås till mindre kommuner för att de ska kunna erbjuda välfärd på lika villkor. För detta ändamål ökas anslaget med 1,9 miljarder kronor. Motionärerna lämnar vidare förslag om att införa ett särskilt stöd för att stärka hälso- och sjukvården i glest befolkade regioner och att anslaget ökas med 1 miljard kronor för detta ändamål. Motionärerna lämnar också förslag om ett särskilt stöd för att riksnormen för försörjningsstöd ska kunna höjas, så att fler socialsekreterare ska kunna anställas och därigenom stärka socialtjänstens arbete med mäns våld mot kvinnor, för att komma åt problemen med delade turer inom äldreomsorgen och för att kommunerna ska kunna anställa samordnare för etableringsinsatser.

Förslagen höjer anslaget med 391, 350, 300 respektive 290 miljoner kronor 2022. Vidare reglerar motionärerna effekterna av förslag som påverkar det kommunala skatteunderlaget, vilket minskar anslaget med ca 2 460 miljoner kronor.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2021/22:4201 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 1 föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 4 824 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. I motionen anför motionärerna att den politik som regeringen bedrivit har slagit hårt mot jobb och företagande. Mot den bakgrunden ser motionärerna med oro på att regeringen samtidigt utökat det offentliga åtagandet genom flera satsningar på att kostnadsbefria utvalda delar av välfärden. Det riskerar enligt motionärerna att skapa ytterligare skattehöjningar och försämrade jobbmöjligheter. Motionärerna anför att de prioriterar mer träffsäkra satsningar än regeringen, och därför avskaffas kostnadsfri tandvård för alla mellan 19–23 år, och anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning minskas med 576 miljoner kronor.

Motionärerna reglerar effekterna av förslag som påverkar kommunernas skatteintäkter, vilket ökar anslaget med 5,4 miljarder kronor.

Motionärerna föreslår även riktade satsningar till kommunsektorn för vård och äldreomsorg inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Prestationsbaserade ersättningar som överlåter åt regioner och kommuner att själva välja lämpliga metoder att uppnå vissa bestämda ändamål är enligt motionärerna exempel på god statlig styrning.

Liberalerna

I kommittémotion 2021/22:4010 av Mats Persson m.fl. (L) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 1 166 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Motionärerna har i sitt budgetalternativ för 2022 ett flertal förslag som påverkar kommunernas skatteintäkter, vilket motionärerna reglerar och som innebär att anslaget ökar med 2 146 miljoner kronor. Motionärerna föreslår vidare att anslaget ökas med 20 miljoner kronor för att skapa förutsättningar för en obligatorisk förskola för nyanlända barn samt att anslaget ökas med 1 miljard kronor för ett nycklat statsbidrag för vårdplatser.

Gemensamt förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna

Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av finansutskottets betänkande 2021/22:FiU1 Statens budget 2022 – Rambeslutet justerat sina respektive motionsyrkanden till ett gemensamt förslag. Inom utgiftsområde 25 föreslår ledamöterna att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ska ökas med 4 176 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Kompletterande information

En god kommunal hushållning (SOU 2021:75)

I september 2021 överlämnade utredningen En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2021:75 En god kommunal hushållning). Betänkandet innehåller förslag som syftar till att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta framtida utmaningar genom ett utvecklat regelverk för en effektiv ekonomisk förvaltning. Utredningen bedömer att det nuvarande regelverket i huvudsak har fungerat väl, men att det behövs förändringar på ett antal punkter, bl.a. för att stärka långsiktigheten i den ekonomiska planeringen och minska möjligheterna att skjuta upp nödvändiga anpassningsåtgärder när ekonomin är i dåligt skick.

I korthet föreslår utredning följande:

- Det nuvarande begreppet god ekonomisk hushållning ersätts med god kommunal hushållning i kommunallagen.
- Kommuner och regioner ska ta fram ett tioårigt, rullande program för en god kommunal hushållning.

- En viss skärpning ska göras av det s.k. balanskravet.
- En resultatreserv införs för ökad flexibilitet i balanskravet, genom att överskott under vissa omständigheter kan sparas och användas senare.
- Den nuvarande resultatutjämningsreserven avvecklas och ersätts med en statligt finansierad inkomstgaranti vid djupa konjunkturfäll.
- Kraven på budgeten skärps för att den ska bli ett mer effektivt instrument i styrningen och för att den också tydligt ska kopplas till inriktningen i det tioåriga programmet.
- Kraven på uppföljning genom delårsrapporten förenklas och tidigareläggs, men kraven på att vidta åtgärder vid avvikelser föreslås skärpas.
- Ett krav införs på rättvisande räkenskaper för att fullmäktige ska kunna godkänna årsredovisningen.
- För att stärka tillämpningen och efterlevnaden av reglerna för ekonomisk förvaltning ska bl.a. revisorernas granskning av regelefterlevnad utökas som ett led i ett förstärkt ansvarsutkrävande. En statlig myndighet får i uppdrag att ge vägledning och stöd till kommuner och regioner och att följa den ekonomiska utvecklingen i sektorn.

Utredningens förslag har skickats på remiss, och remissvaren ska ha inkommit till Regeringskansliet senast den 10 januari 2022.

Sveriges Kommuner och Regioners ekonomirapport, oktober 2021

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) konstaterar i sin rapport att Sverige med coronapandemin har genomgått en av de största kriserna i modern historia och att kommuner och regioner har ställt om verksamheterna snabbt. Pandemin är enligt SKR ännu inte över, och det bedöms vara för tidigt att kunna överblicka pandemins långsiktiga konsekvenser.

Däremot konstateras att ekonomin i kommuner och regioner har stärkts tack vare konjunkturuppgången och en expansiv finanspolitik, vilket enligt SKR behövs för att ge möjlighet till investeringar i arbete, digitalisering och klimat. De nuvarande starka offentliga finanserna gör att det finns utrymme att förbättra förutsättningarna för välfärden kommande år. Nödvändiga satsningar enligt SKR är stora investeringar i viktiga framtidsområden som integration och arbete, klimatanpassning och en hållbar omställning samt en önskvärd digitalisering inom välfärdsverksamheterna.

I rapporten konstateras att Statistiska centralbyråns (SCB) senaste befolkningsprognos visar en väsentligt lägre befolkningstillväxt än tidigare prognoser. Det är framför allt barn och unga som beräknas minska och befolkningen i arbetsför ålder som ökar långsammare. Personer över 80 år är fortfarande den grupp som ökar snabbast i andel och antal de närmaste tio åren. Prognosen pekar därmed enligt SKR fortfarande på att kommuner, regioner och näringsliv kommer att ha svårt att hitta tillräckligt med arbetskraft med rätt kompetens framöver samtidigt som gruppen äldre har stora behov av välfärd. SKR konstaterar i Ekonomirapporten att det gör det än viktigare att prioritera insatser för att få personer som står längst från arbetsmarknaden i

arbete. Samtidigt menar SKR att det visar på vikten av att staten underlättar för kommuner och regioner att ställa om välfärden med hjälp av modern teknik för att kunna frigöra personella resurser till områden där de bäst behövs.

Den senaste befolkningsprognosen innebär också enligt SKR att det skulle bli en långsammare utveckling av både kommuners och regioners kostnader och intäkter kommande år. Det bedöms påverka planeringen, framför allt i storstadsområdena, men SKR anser att alla kommuner och regioner bör se över sina planer för exempelvis bostadsbyggande och investeringar.

SKR bedömer kommunernas och regionernas sammanlagda resultat för 2021 till ca 35 miljarder kronor för att sedan gradvis falla när de pandemirelaterade bidragen successivt försvinner. I beräkningen landar regionernas resultat på ca 8 miljarder kronor medan det för kommunernas del landar på ca 27 miljarder kronor. Samtidigt framhåller SKR att alla kommuner och regioner inte kommer att ha positiva resultat. Flera kommuner och regioner kommer även kommande år att behöva vidta åtgärder för att få ekonomin i balans.

Vidare räknar SKR med att kommunsektorns finansiella sparande vänder från plus till minus redan 2022. Orsaken är att behoven av investeringar, i bl.a. skolor, sjukhus och infrastruktur, även fortsättningsvis bedöms komma att ligga på en hög nivå.

Utskottets ställningstagande

Sverige behöver en ny kurs. Riksdagen har ställt sig bakom det som finansutskottets majoritet anför i betänkande 2021/22:FiU1 (s. 56 f.) om riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De riktlinjerna gäller också som utgångspunkt för finansutskottets ställningstagande i detta betänkande.

Forskning pekar på att tidiga insatser är avgörande för att fler elever ska nå kunskapsmålen. Undervisningstiden bör öka och i denna budget tas första steget för att öka undervisningstiden med en timme per dag med start i lågstadiet. Undervisningstiden behöver öka i flera ämnen i lågstadiet, men främst bör utökningen ske i svenska och matematik, eftersom den viktiga grunden i lågstadiet är att eleverna ska lära sig läsa, skriva och räkna. Samtidigt bör lärarna frigöras från arbetstid som i dag läggs på icke undervisningsrelaterade arbetsuppgifter. Dokumentationskraven för lärare måste också kraftigt minska.

Skolverket får i uppdrag att förbereda en utökning av undervisningstiden och tillförs därför 5 miljoner kronor under 2022, inom utgiftsområde 16. Anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning bör höjas med 225 miljoner kronor 2023 och med 900 miljoner kronor 2024 så att kommunerna kan utöka undervisningstiden.

Föräldrarna är i de allra flesta fall de viktigaste personerna i ett barns liv. Det finns situationer då föräldrar upplever svårigheter i sitt föräldraskap eller har behov av stöd för att hantera nya situationer. Då bör det offentliga erbjuda

stöd och hjälp i föräldrarnas viktiga uppgift. Stöd till föräldrarna är också ett stöd till barnen.

Ett sätt att ge föräldrar stöd är genom att kommunerna erbjuder föräldrastödsprogram. Folkhälsomyndigheten har uppskattat att selektiva föräldrastödsprogram är en lönsam satsning där varje satsad krona i genomsnitt ger två kronor tillbaka under en period av ett till två år. Myndigheten framhåller även att universella föräldrastödsprogram kan vara hälsoekonomiskt motiverade, eftersom de till en låg kostnad kan uppnå en minskning av utagerande beteende eller ökad hälsorelaterad livskvalitet. År 2020 erbjöd drygt hälften, 56 procent, av landets kommuner föräldraskapsstöd, vilket är en minskning sedan 2017 då motsvarande siffra var 62 procent. En stor del av dagens föräldrastödinsatser fokuserar också på de mindre barnen och nyblivna föräldrar. Detta är en riktig prioritering eftersom forskning talar till förmån för tidiga insatser. Samtidigt finns det problem med psykisk ohälsa och oro bland våra barn och tonåringar, vilka kan vara i behov av sina föräldrars tid och stöd. Tillgången till föräldrautbildning för alla föräldrar bör därför öka och medel avsätts till kommunerna med 100 miljoner kronor 2022 och 200 miljoner kronor per år från 2023 och framåt så att det ska kunna finnas tillgång till föräldrastödsprogram – inriktat dels mot småbarnsåren, dels mot tonåren – oavsett i vilken kommun man bor. För att möjliggöra för kommunerna att erbjuda föräldrastödsprogram ökas anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning med dessa belopp.

Vidare bör kommunerna kompenseras för förändrade skatteintäkter. Eftersom riksdagens beslut om att sänka skatten för pensionärer minskar skatteintäkterna för kommunsektorn ökas anslaget med 4 076 miljoner kronor 2022, 4 080 miljoner kronor 2023 samt 4 083 miljoner kronor 2024. Fördelningen av kompensationen mellan kommuner och regioner ska göras i förhållande till medelskattesatsen för kommuner respektive regioner.

Med detta ställer sig utskottet bakom Moderaternas, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas gemensamma förslag till anslag inom utgiftsområde 25. Det innebär ändringar i förhållande till budgetpropositionen för ett av anslagen. I övrigt ställer sig utskottet bakom budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker delvis budgetpropositionen och vissa motionsyrkanden. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 25 (S, MP)

Åsa Westlund (S), Gunilla Carlsson (S), Adnan Dibrani (S), Ingela Nylund Watz (S), Björn Wiechel (S) och Karolina Skog (MP) anför:

Tillsammans med resten av världen kämpar Sverige sedan ett och ett halvt år mot covid-19-pandemin. Läget är fortfarande mycket osäkert samtidigt som ekonomin återhämtar sig snabbt, fler kommer åter i arbete och nya möjligheter att lösa samhällsproblem skapas. Som framhålls i budgetpropositionen är det dags att bygga Sverige starkare, tryggare och mer hållbart än det var före krisen. Genom reformer ska takten i klimatomställningen öka, fler ska komma i arbete, köerna i sjukvården ska förkortas och gängkriminaliteten ska övervinnas.

Pandemin har visat på styrkan och behovet av en generell och gemensamt finansierad välfärd, men den har också synliggjort allvarliga brister. Ökade resurser bör tillföras kommuner och regioner för att stötta arbetet med att minska väntetiderna, förbättra arbetssituationen för anställda inom hälso- och sjukvården och höja kvaliteten inom äldreomsorgen, t.ex. genom utbildning.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget i budgetprocessen valde att inte ställa sig bakom hela regeringens budgetproposition avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 25. Vi hänvisar också till vårt särskilda yttrande i betänkande 2021/22:FiU1.

Utöver detta vill vi framföra att riktade stöd till kommuner och regioner tyvärr medför en inte obetydlig risk för suboptimalt utnyttjande av resurserna. De riktade stöden som Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna inför har heller inte beretts på det sätt som hade krävts om de hade ingått i en regerings budgetproposition. Det innebär brister i den demokratiska kontroll och granskning som behövs för att kvalitetssäkra förslag. Det ökar risken för att utformningen av stöden visar sig problematisk och att de inte hinner komma verksamheterna till del på det sätt som avsetts.

Det finns också delar i rambeslutet om budgeten som riskerar att öka kommunernas och regionernas kostnader på ett sätt som Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna inte tagit hänsyn till inom utgiftsområde 25, t.ex. avskaffandet av hemutrustningslån.

2. Statens budget inom utgiftsområde 25 (C)

Martin Ådahl (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 25.

Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:4121. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 25. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 25 läggs fram i kommittémotion 2021/22:4132.

Sammantaget föreslås att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ökas med 378,5 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår. Regeringens förslag om stärkta skolbibliotek, prövning av gymnasial utbildning, allsidig social sammansättning samt till att omfördela likvärdighetsbidrag bör avisas. Vidare bör kommunerna kompenseras för förändrade skatteintäkter till följd av förslag om att ta bort undantagen från krav på bosättningsstid inom garantipensionen och sjuk- och aktivitetsersättningen, förstärka nystartsjobben, delvis sänka de tillfälligt förstärkta ersättningsnivåerna inom arbetslöshetsförsäkringen samt att sänka arbetsgivaravgiften för unga. Det är av största vikt att den kommunala sektorn ges goda och långsiktiga förutsättningar att finansiera sin verksamhet och att anpassa den efter lokalt skiftande behov.

Ansvar för en stor del av de viktigaste politiska frågorna ligger på kommuner, landsting och regioner. Inte minst gäller det välfärden, exempelvis skola och sjukvård men även kollektivtrafik. Det är kommunerna som ålagts att finansiera och organisera skolan så att Sveriges elever tillgodogör sig de kunskaper de har rätt till. Och det är landstingen och regionerna som har det stora ansvaret för att säkerställa att vården är tillgänglig för alla och håller en hög kvalitet. Om Sverige ska fungera måste kommunerna, landstingen och regionerna ges förutsättningar att fungera. Politiker på nationell nivå är i alltför hög grad benägna att försöka detaljstyra lokalpolitiken. Inte sällan sker det med ädla motiv, men ofta resulterar det i förslag om riktade statsbidrag, som bakbinder den lokala nivån.

Det lapptäcke av riktade statsbidrag som skapats ökar byråkratin och minskar förutsägbarheten för Sveriges lokalpolitiker. Det missgynnar också särskilt landets mindre kommuner, som har sämre förutsättningar att avsätta resurser för att hantera ansökningar, utvärderingar och andra processer som ofta är oerhört krävande administrativt. Centerpartiet arbetar därför efter principen att riktade statsbidrag i så stor utsträckning som möjligt ska omvandlas till generella statsbidrag. Det skapar också ett ökat utrymme för effektivisering.

3. Statens budget inom utgiftsområde 25 (V)

Ilona Szatmari Waldau (V) anför:

I Vänsterpartiets budgetmotion, Röd politik för en grön omställning, föreslås en återstart av den svenska ekonomin efter coronapandemin. Vi vill se en stor

grön och modern omställning av samhället som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Våra förslag ökar tryggheten för människor genom stärkta socialförsäkringssystem och trygga arbetsvillkor. Vi ger småföretagare bättre förutsättningar och bygger ut infrastrukturen och transportsektorn. Genom vänsterpolitik skapar vi välfärd som kommer alla till del, från de minsta barnen på förskolan, genom skola och arbetsliv, till de äldre med behov av omsorg.

Krishanteringarna i dag handlar även om att reparera de stora skador som de nyliberala ekonomiska teorierna har orsakat i vårt samhälle. De senaste 30 åren har den politiska utvecklingen dominerats av nedmonteringar av vår gemensamma välfärd och våra trygghetssystem. Det handlar om en ekonomisk politik som bygger på idén att de rika ska gynnas, att makt lämnas över till marknaden och att allt som är demokratiskt och politiskt styrt är en belastning och därför ska privatiseras. De ekonomiska teorierna har gått före omsorgen om folket och tryggheten i landet.

Den nyliberala ekonomiska politiken har genomförts av både borgerliga och socialdemokratiska styren. Det är påtagligt att inte heller den sittande regeringen eller deras samarbetspartier har gjort sig fria från de ekonomiska teorier som lagt välfärdssatsningar i ruiner över hela världen. I årets budgetproposition fortsätter satsningarna på nyliberala kaosreformer, såsom privatiseringen av arbetsförmedlingen, samtidigt som nödvändiga investeringar i reformer för jobb, klimat och ökad jämlikhet i samhället är otillräckliga. Nu står det bortom alla tvivel att det inte bara drabbat jämlikhet och välfärd utan också tillväxten.

I Sverige har 10 procent av befolkningen hela 75 procent av den samlade privata förmögenheten. Vi har en av världens mest skeva fördelningar av förmögenhet och kapitalinkomster. I dag är beskattningen låg på kapitalinkomsterna och vi har ingen förmögenhetsskatt. Välfärdens underfinansiering, klimatkrisen och den höga arbetslösheten hänger samman med skattesänkningar. När kapitalet samlas hos ett fåtal används det inte för att investera i det gemensamma.

Vänsterpartiet vill ändra på detta. Vi vill låta kapitalet arbeta för oss alla. Så gör kapitalet bäst nytta. Enskilda individers vilja ska inte avgöra hur vi bygger framtiden. Nu behövs investeringar i vår gemensamma framtid. Därför föreslår vi att det införs en skatt på stora förmögenheter och att skatten på kapitalinkomster görs progressiv och höjs för att finansiera ökade resurser till det gemensamma. Koldioxidutsläpp och arbetslöshet ska ned, och den ekonomiska jämlikheten ska upp. Vi avsätter ca 72 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att påskynda den gröna omställningen, stärka landsbygden och kommunsektorn samt rusta upp trygghetssystemen och sjukvården.

I slutskedet av beredningen av budgetpropositionen för 2022, två dagar före planerad justering, lämnade Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna ett gemensamt budgetförslag, vilket har försvårat processen. Som en del av den överenskommelse Vänsterpartiet har ingått med

regeringspartierna om framtida samarbetsformer och kraftigt höjda pensioner för de pensionärer som har det sämst ställt och för att regeringen lagt in Vänsterpartiets förslag om förbättringar i sjukförsäkringen som den s.k. Arnepensionen, höjda ersättningar och borttagen s.k. funkisskatt i sin budgetproposition stödde Vänsterpartiet i andra hand, då vårt eget förslag till budget fallit, regeringens budgetförslag i kammaren, framför förslaget från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Vidare anser Vänsterpartiet att regeringens förslag i sin helhet är bättre för Sverige, då det utgår från andra utgångspunkter än de inhumana nationalkonservativa värderingar som är ingången i förslaget från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Vänsterpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 25. Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 25 är en del av vårt budgetalternativ, som är en helhet.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:3278. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 3 och 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 25. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 25 läggs fram i partimotion 2021/22:3278. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

I Vänsterpartiets budgetmotion redovisar vi ett samlat paket för att stärka välfärden. Utöver regeringens 3 miljarder kronor tillför vi kommunsektorn 10 miljarder kronor i generella statsbidrag för 2022. Vi ser också att det finns stora eftersatta investeringsbehov i kommuner och regioner. Därför föreslår vi att ett särskilt investeringsstöd för samhällsfastigheter införs. För att mindre kommuner ska kunna erbjuda en välfärd på lika villkor föreslår vi också ett särskilt stöd till mindre kommuner för att dessa ska kunna jämna ut de stora regionala skillnaderna i kommunalskatt. Utöver dessa stora reformer föreslår Vänsterpartiet också en rad riktade satsningar inom bl.a. sjukvården, skolan och förskolan. Sammantaget ökar vi anslagen inom utgiftsområde 25 med 21,8 miljarder kronor i förhållande till budgetpropositionen.

4. Statens budget inom utgiftsområde 25 (L)

Mats Persson (L) anför:

Riksdagen beslutade den 24 november 2021 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma budgetförslag och regerings- och de övriga oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten

beslutas sedan i två steg. Liberalernas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 25. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Liberalerna presenterar i sin budgetmotion 2021/22:4181 samt utgiftsområdesmotion 2021/22:4010.

Sedan coronavirusets utbrott har världsekonomin befunnit sig i en djup kris. Det svenska näringslivet står i grunden starkt efter krisen. Samtidigt har de strukturella problem som Sverige hade före pandemin förstärkts. Sverige upplever nu en historiskt hög arbetslöshet, och erfarenheten från tidigare kriser är att arbetslösheten riskerar att permanentas på höga nivåer under många år. Särskilt allvarig är situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda, med en skillnad i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda som i dag ligger långt över genomsnittet i EU.

Det är tydligt att den politik som har förts under den rödgröna regeringens tid vid makten inte har förmått att komma till rätta med Sveriges utmaningar. Det finns en enorm kunskapsskuld i den svenska skolan i sviterna av coronapandemin, en historiskt hög långtidsarbetslöshet, en eskalerad gängkriminalitet, ett växande utanförskap och en elmarknad i kris – för att bara nämna några utmaningar som lämnats vind för våg. För att vända utvecklingen behövs en kraftfull, liberal reformagenda som svarar mot de utmaningar Sverige står inför. Det behövs en ny start för Sverige.

Liberalerna lägger fram en budget med en tydlig utgångspunkt: den nya start som Sverige behöver – en liberal reformagenda som ger Sverige en stark kunskapsskola för alla, som rivstartar arbetet med att betala av den integrationsskuld som alltför länge har tillåtit växa och som ger Sverige förutsättningar att bli världens första klimatneutrala välfärdsland. Därtill tillför vi en kraftig förstärkning till hela rättskedjan, stärker arbetslinjen i bidragssystemen, sänker skatten på arbete och sparande och stärker svenskt innovations- och företagsklimat.

Det är positivt att den nya budget som riksdagen har antagit innebär en mindre rödgrön politik för Sverige. På viktiga områden genomförs kursomläggningar i liberal och borgerlig riktning, vilket vi välkomnar. Samtidigt finns det inslag i budgeten som vi inte ställt oss bakom. Vårt eget budgetförslag är att betrakta som en helhet, och för majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkar. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen på anslag inom utgiftsområde 25. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 25.

Sammantaget föreslås att anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning ökas med 1 166 miljoner kronor 2022 utöver vad regeringen föreslår, detta för att kompensera för ett flertal förslag på förändringar som påverkar

kommunernas skatteintäkter, för att skapa förutsättningar för en obligatorisk förskola för nyanlända barn samt för ett nycklat statsbidrag för vårdplatser.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 25:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:3268 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3891 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4010 av Mats Persson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4114 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompensation till kommuner för förändrade skatteintäkter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till utökade program hos BVC i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till obligatorisk språkscreening på BVC och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4132 av Martin Ådahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4201 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen					
		M	SD	C	V	KD	L
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	147 046 689	5 649 000	3 000 000	378 500	21 771 000	4 824 000	1 166 000
1:2 Utjämningsbidrag för LSS- kostnader	4 718 355	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	7 150	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	250 000	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:5 Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	300 000	±0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa för utgiftsområdet	152 322 194	5 649 000	3 000 000	378 500	21 771 000	4 824 000	1 166 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	500 000	2023–2024

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	4 176 000	151 222 689
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	±0	4 718 355
1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	±0	7 150
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	±0	250 000
1:5 Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	±0	300 000
Summa för utgiftsområdet	4 176 000	156 498 194